

חוקת הבתים

פרק שלישי

בבא בתרא

מ

עין משפט
נר מצוה

ואין צורך להסיר. לעדים
כתוב שבאלו ציווי וכו' וכו'
לכתוב שניהם משום
דרכו הוא לו שכתובין:
דרכו בפני שני וכו'
אין מתייר מה לפלוני
זה אין כותבין אלא אם
כאשר יתברר שיש משום
דבר והוא לו: חשב קנין
משום דבר בעולם בפני
שנים אין צורך לומר
לרם כתובין ומפורש
לקמן: קיום שפירות.
דרכים להעיר שנים
בפני ג' בית דין על
החיים עדים: הא
קשיא לי: [הא] דאמר רב
נחמן בקנין אי כפעשה
בית דין דרב דהא בית
דין אין כותבין וכו' וכו'
אין קנין נפי אין צורך
לומר כן דהעדים אע
ליבעי ג' דומיא דב"ד
ואו לאו פעשה בית דין
אלא כותבין דמי אבא
אין צורך וכו': הא
קנין לכתובה עומד דאין
לומר קנין כלום: אלא
אמון דלא ציית דינא.
הוא אי כתיבא דריית
הוא לא כתיבא: עליה:
* חזקת הבתים
* חזקת הבתים
* חזקת הבתים
* חזקת הבתים

וכן מודעת בפני שנים. מי שאסורה למכור וליתן את שלו בעל כרחו
ולכתוב שטר מכירה או מתנה בפני עדים לרדף להודיע קודם לכן
לשני עדים ולומר דעו לכם שמכרתי (א) או מתנה שזה עו
שלי חלה לפעו לפלוני שלא ברעון נפשי אשעה כי לאונקי ומכרתי
בעל רצון ולא יהיה ממש בראשו שטר
שאלעשה והיום או למחר תבענה ליה
בדינא ומרענא לשטר אפומיכו
שמוכר מודעת לפנים קודם
שעשה השטר וזקוק קודם כתיבת
השטר אבל אחרי כן אין המודעת אזה
כלום דלאסן כל השטרות שבעולם
כשיחזקת אחר שטענה ונמסרו
בשטרות יבא לפוסקין: ואין צורך לומר
כחובו. שטר מודעת כללל זעלעל
כשיחזקת אחר שטענה ונמסרו
בשטרות יבא לפוסקין: ואין צורך לומר
כחובו. שטר מודעת כללל זעלעל
כל מדי דכות הוא לו אין העדים
לרביע לטול הימנו שרות, והא ללא
כיל ותי לא ולימא חזקה ומודעת
וקנין בפני ג' ואין צורך לומר כחובו
היית משום דרבא קאמר לה שמטיה
כל מילתא שטענה באפי נפשיה והדר
שטענה רבא כחזקת כסדר קמו
שטענה והיית דכתבין ביטול מודעי
לא הועיל המודעת כדמוכח בערכין בפרק האומר בסופו (דף כא):
גבי גט דהאגני ביטול המודעת והוא הדין לכל השטרות: מודעת
בפני ג'. חרם שטענה לחבורו בפני ג' שחייב לו מנה ל"ל כתובו שילום
הלה לכחוב לו שטר למלוה לעדות דכל שעה שירלה לגבות חובו ויליא
שטר על הלה, אבל שלא ברשות ליה אין כותבין דחוב הוא לו שטר
דעל הלה וכהוב והוא לא ליה חזקת למימר דלא יחזק ליה לפעו חוב
שתייב מלוה בשטר דעד השתא הוא מלוה על פה ואע"ג דהוא בפני
עדים נחמן הוא לומר כל שעה שירלה פרעתי דקיי"ל (לקמן ק"ג)
המלוה לחבורו בעדים א"ל לפרעו בעדים ועכשיו כתיב ביטול שטר אין
הלה נחמן לומר כרעתי אלא א"ל יבא עדים שפרע בפניהם אילו
הוא המלוה על הלה כהוב ידו על פה שהוא חייב לו גובה מנכס
בני חורין ואיטו נחמן לומר פרעתי כ"ש בשטר שיש בו עדים: קנין -
שטר על כל דבר בפני ג' ולא בני תלחא ומשום דבני קיום שטרות
אמר ג' הוצרך לפרש בכל בני דרי בשנים: ואין צורך לומר כחובו -
שטענה לקמן: קיום שטרות הם. מי שיש לו שטר על חבירו וחסד
שמו יבא העדים למדינתו או ימורו וכתיבא לגבות חוב הכחוב
בשטר יטעון הלה כי פרעו הוא או מזויף הוא ויעטרך לקיים שטר
בעדים המכירים חתימת ידי עדים שבשטר ולא ימלא כילי ועשה:
הקנין לב"ד ומביא העדים נחמן ומעידין על חתימת ידיהן בפני ג' ד'
זהו לחזקתם בסוף השטר למטה מחתימת העדים כמותב תלחא כחזקת
היהל ונפק שטרך דא קדמנא ואחו פלוגי ופלוגי וחסדירו אחתימות
ידיהו ואחשטתה וקיימטה כדחז' וחותמים בו ג' הדיינים והוא הגפק
וגם להשתרף דייניו וקנין רבין ג', דשנים שטר, דייניהן דין אלא שנקראין
ב"ד חתוף בסנהדרין (דף נ"ג) והוא אפי' דיעבד נמי לא דל"כ מה יש
ב"ד האפק לשטר שלמעלה הימנו הכא הרי חתימי והכא הרי חתימי
וזומה לב' עדים שמעמנו שטר שלמעלה שיהשטר כשר ועד מפי
עד פסול אבל כשהג' ג' וכר שהג' ד' שהעידו עדים לפניהם על כח
ידי והשטרות השטר והמה לפסק דין והא דלמרינן בפ' ג' דכותבות
(דף כ"ג) וס' ד"ה דלמא) ג' שישבו לקיים את השטר ומת אחד מהן לרבי
אמר דמרת ביה רב נחמן וזו דמרת ביה רב נחמן וזו דמרת ביה רב נחמן
דינא הו לא לרבי דלמא ב"ד חתוף הוא דלמא שמואל ב' שטר דייניהן
דין דכתב ביה ב' דינא דרבנן דבי רב אשי ודלמא רבנן דבי רב אשי
כשמואל סבירא ליה לא שמואל סוכר דקיום שטרות בשנים אלא
ה"פ דלמא רבנן דבי רב אשי סבירא ליה בקיום שטרות כדשמואל
בעלמא אבל שמואל מלי סבר שפיר דקיום שטרות בני' אש"ג דבעלמא
ב' שטר דייניהן דין כמו ר"ג ואל"ה דרב נחמן גופיה קאמר בב"מ
(דף נ"ג) ג' עובדא דאוסר גיורא ורב ספרא עבד עסקא וכו' משמע
האס דמרת ללא ב"ד מדקאמר ליה ז"ל אייתי לי תלחא דפלטת קמיהו
א"ל תרי מגו תלחא וי"ל דהאס מיירי דלא עשאן ב"ד בפירות אלא פלג
קמיהו כסתם הלכך אי קמי תרי פלג נראה דלעשות עדים נחמין
ואי קמי תלת פלג נראה דלעשותן ב"ד נחמין אבל במקום ששאן
ב"ד בפירות בשנים בני' וי"ל חוס' גיטין לב' ד"ה ורב נחמן:]

דלא
שאלין שטר אלא ב' להכי לא מהני בההיא דכותבות אפי' יולא כתב ידו
אלא א"כ זכר בראיית עדות וכו' בההיא דעד אחד בכתב בנט פשוט
(לקמן דף קס"ג) וס' ד"ה אמר"י ואל"ה מאי קמ"ל דאין ל"ל כחובו פשוט
כיון דכותבו הוא ובמחאה חזיק למימר דקניט ביה ואין ל"ל כחובו אגב
חתימי ולא אחא לאשמועינן במחאה אלא שהיא בפני ג' אבל במודעת
קשה למאי חזקת רבין וי"ל דלחא לאשמועינן דאע"פ שלא ליה לרם
לכותבו והס כתב עלוה כשרה ולא מיחיו כשקרא דמסתמא לפיכך
מחא או מסר מודעת בפניהם כדי שיכתבו: קנין בפני ג' ואין צורך
כ"י. אומר ר"מ דלא אחא למעוטי שלא יהא' תשוב קנין שבעשה
שלא בפני שנים דהא חתימין בקדושין (דף ס"ה) דלא יחברו סודי
אלא למקרי ואמרי' בפ' הובב (ב"מ דף מ"ו) גבי יהא עומד בגורן כ"י
ואי חתימין מטבע נקנה בחלושין יקניניה גיהליה אגב סודר ומרמק
לית ליה סודר ולקניניה אגב קרקע לית ליה והא עומד בגורן קמני
כשאיט של איכפל תנא לאשמועינן בדברא שריטלי' לית ליה כלום
אלא ש"מ דליק מטבע נקנה בחלושין ולי לא חתיב קנין בלא עדים
ליקנין דל"כ עדים ועוד דכ"פ דכאהדרין (דף ו') אמרו רבנן פשרה
ביחוד א"ל דפשרה בע"ל קנין כדמסיק הוס: ואל"ה לרבי לומר
כחובו. וכותבין בלא רשות כל זמן שלא חזר בו ומיהא יכול לחזור
בו כדלמרינן לקמן בפ' המוכר. את הספינה (דף מ"ו) זכו בקרה
זו לפלוני וכחבו לו את השטר חוזר בשטר ואיט חוזר בקרה והא
דלמרינן בריש אע"פ (כתובות דף נ"ה) וס' ד"ה כתוב. כחובו וחתומו
היהו ליה קני מיעה ל"ל לרבי לאימלוכי ביה לר' דוקא נשום דלמא ליה
כחובו דלפי' לא אמר ליה נמי כדלמרינן הכא אלא משום דבעי למימר
לא קני מיעה לרבי לאימלוכי ביה אע"ג דלמא ליה כחובו: קיום
שטרות בשלשה. אע"ג דר"ג גופיה ס"ל בסנהדרין (דף ה"ג) ב' שטר
דייהם דין קיום שטרות שא"י כדפ"ה דלי יליכא אלא ב' מה"ס בין
קיום שטר שלמעלה הימנו הכא הרי חתימי והכא הרי חתימי
וזומה לב' עדים שמעמנו שטר שלמעלה שיהשטר כשר ועד מפי
עד פסול אבל כשהג' ג' וכר שהג' ד' שהעידו עדים לפניהם על כח
ידי והשטרות השטר והמה לפסק דין והא דלמרינן בפ' ג' דכותבות
(דף כ"ג) וס' ד"ה דלמא) ג' שישבו לקיים את השטר ומת אחד מהן לרבי
אמר דמרת ביה רב נחמן וזו דמרת ביה רב נחמן וזו דמרת ביה רב נחמן
דינא הו לא לרבי דלמא ב"ד חתוף הוא דלמא שמואל ב' שטר דייניהן
דין דכתב ביה ב' דינא דרבנן דבי רב אשי ודלמא רבנן דבי רב אשי
כשמואל סבירא ליה לא שמואל סוכר דקיום שטרות בשנים אלא
ה"פ דלמא רבנן דבי רב אשי סבירא ליה בקיום שטרות כדשמואל
בעלמא אבל שמואל מלי סבר שפיר דקיום שטרות בני' אש"ג דבעלמא
ב' שטר דייניהן דין כמו ר"ג ואל"ה דרב נחמן גופיה קאמר בב"מ
(דף נ"ג) ג' עובדא דאוסר גיורא ורב ספרא עבד עסקא וכו' משמע
האס דמרת ללא ב"ד מדקאמר ליה ז"ל אייתי לי תלחא דפלטת קמיהו
א"ל תרי מגו תלחא וי"ל דהאס מיירי דלא עשאן ב"ד בפירות אלא פלג
קמיהו כסתם הלכך אי קמי תרי פלג נראה דלעשות עדים נחמין
ואי קמי תלת פלג נראה דלעשותן ב"ד נחמין אבל במקום ששאן
ב"ד בפירות בשנים בני' וי"ל חוס' גיטין לב' ד"ה ורב נחמן:]

אמאי
גלי מילתא הוא דודאי הוא אלוס בשום שאלין יכול לבה
לבי דין ואל' חזקת רבא לא חתיבין מודעת אובי וכו'
רבה ורב יוסף לית ליה דרבא מ"מ הוה ליה למיפך ולשנוי כדפריש
בסמוך אנהדרעו ועוד והא אביי ורבא גופייהו דאמרי תרווייהו אפי'
עלי ועלך א"כ לא איירי במודעת דוכיני, וכי האהא חזקת דברייהו
לא שייך הכא דלפי' לית דינא פשוטא דכתבין:

[וע"פ חוס' יבמות לא:
ד"ה דחמו וכו']

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

[ובן הוא יבמות לא:
גיטין ע"א]

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':

צ"ח ו' מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכ' א' סמג
ש"ע ד' ע"ש ח"מ ס' י'
ל'ט ס"ק ג' ו' וס' ס'
מ"ה וכו' וי"ן מהל'
שכתב המ"מ בפ"ה מהל'
מכירה הלכ' ס':